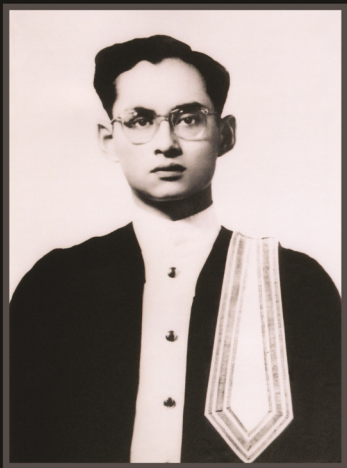

High Court

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีที่ ๖๕๕๕ (ทรงงาน ทรงธรรม)

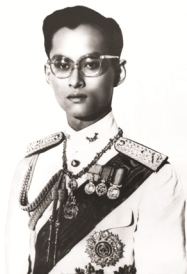
แผ่นดินกำสรวลเศร้า ถึงฟ้า
 ทนาวเหน็บทั่วพารา ร่ำไห้
 คิดถึงพ่อเหลือคณา ปานขาด ใจเยย
 ก้มกราบพระบาทไท้ สะอื้นถึง แดนสวรรค์

สถิตอยู่ในใจตราบนิรันดร์
 น้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นอันพันอันหาที่สุดมิได้

ปวงข้าพระพุทธเจ้าข้าราชการฝ่ายตุลาการ
 พนักงานราชการและลูกจ้างในศาลฎีกา
 ประพันธ์โดย นางคิดงาม คงระกูล อี

คณะทำงาน

ที่ปรึกษา : นายวิรัช จินนินิจกุล

บรรณาธิการ : นายจิระพัฒน์ พันธุ์ทวี

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นายคมกฤช เทียนรัต

นายอัศวพันธ์ สืบปพันธ์ นางนริสรา ศรีวิกรม์ รามแดง

นางสาวสุวัฒนา จิตสมานกุล

ประธานคณะทำงาน : นายอิทธิธรรม อารัมภวังค์

คณะทำงาน

นางสาวกาวินี สุทธิทรัพย์ นางสาวสิริธม บุลสูงทั้ง

นางชนิตาภา บุญญาภิสมการ นางธิดาวัลย์ นิยม

นายรัฐพล ทองมวก นางสาวแสงเดือน ยิ่งสัมพันธ์เจริญ

นางพัชรีวัน นิสิตะฐู นางสาวศุภกัณฑ์ วัฒนวรางกูร

นางสาวกัญญา นาคอาจหาญ นางสาวสุธินี ฤกษ์วสินกุล

นายสมกรณ์ เรืองนุ่น (ออกแบบ)

นางสาวพรประภา ทรงฤทธิ์ (พิสูจน์อักษร)

๕ สเตจ ๕ แดนสรวง ราษฎร์กำสรวลชวนให้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร
รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร เสด็จสวรรคต
เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๕.๕๒ นาฬิกา ด้วยความโศกเศร้า
มาสู่ประชาชนชาวไทยทั่วทั้งแผ่นดิน เนื่องจากพระราชกรณียกิจนานับการ
ที่พระองค์ทรงมีต่อประเทศไทย เพื่อการอยู่ดีกินดีของประชาชน พระองค์
ทรงเป็นที่รักและบูชาของปวงชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า ในส่วนของศาล
ยุติธรรมเองก็อยู่คู่พระบารมีของพระมหากษัตริย์มาทุกยุคทุกสมัย
โดยเฉพาะในสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙
ที่ทรงมีต่อศาลยุติธรรม คณะผู้จัดทำจึงออกจุลสารศาลฎีกาฉบับพิเศษนี้
เพื่อน้อมรำลึกและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นอันหาที่สุดมิได้
โดยนำพระราชกรณียกิจที่พระองค์ทรงมีต่อศาลยุติธรรม พระราชดำรัส
พระบรมราโชวาทที่พระองค์มีต่อผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมที่สำคัญ ๆ
เพื่อให้ผู้พิพากษา ข้าราชการในศาลยุติธรรมทุกคนได้ร่วมกันสำนึก
ในพระมหากรุณาธิคุณ และน้อมนำพระราชดำรัสของพระองค์ไปใช้ในการ
ปฏิบัติตนปฏิบัติหน้าที่ เพื่อความผาสุกของประชาชนและให้ได้รับความ
ยุติธรรมตามหลักนิติธรรมอย่างแท้จริง

จิระพัฒน์ พันธุ์ทวี

บรรณาธิการ

สารบัญ

สถาบันพระมหากษัตริย์กับศาลยุติธรรม

๔

ลัทธิอาชญากรรมแห่งตุลาการในพระปรมาภิไธย

๑๔

น้อมรำลึกและแสดงความอาลัย

๒๐

น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ

๒๒

คำสอนพ่อ

๒๔

ศาลฎีกา ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ฯ (ที่ทำการชั่วคราว)

อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๒ ๔๖๒๘ ถึง ๓๓

สถาบันพระมหากษัตริย์กับศาลยุติธรรม

“สถาบันพระมหากษัตริย์” เป็นสถาบันสำคัญที่เคียงคู่กับความเป็นชาติไทยมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล “พระมหากษัตริย์” ทรงเป็นผู้นำในทุก ๆ ด้าน ความเจริญรุ่งเรืองของประเทศอยู่ภายใต้พระบรมโพธิสมภารของพระมหากษัตริย์ ในการจัดการบ้านเมืองนั้น แม้พระมหากษัตริย์จะทรงมีอำนาจที่ล้นพ้นเพียงใด ก็ต้องอยู่ภายใต้ทศพิธราชธรรมตลอดจนวัฒนธรรมสำหรับพระมหากษัตริย์ อันมีส่วนทำให้การใช้อำนาจของพระมหากษัตริย์ในการพิจารณาพิพากษารอคดีเป็นไปตามครรลองที่ควรจะเป็น ดังนั้น สถาบันศาลยุติธรรมจึงเป็นสถาบันที่อยู่คู่กับสถาบันพระมหากษัตริย์เสมอมา และเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ภายใต้พระบรมราชานุญาตโดยตลอด ขณะเดียวกันความเป็นไปของสถาบันศาลยุติธรรมก็มีส่วนเชิดชูพระบรมราชานุญาตแห่งองค์พระมหากษัตริย์อย่างสำคัญจากการพิจารณาพิพากษาคดีในพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ และถือว่าการเสด็จไปเพื่อการยุติธรรมเป็นพระราชานุญาตที่สำคัญของพระมหากษัตริย์มาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล แม้กระทั่งในสมัยของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชซึ่งทรงเป็นเอกอภิศัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญในระบอบประชาธิปไตยของไทย

ก็ทรงประกอบพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการศาลตามโบราณราชประเพณีมาโดยตลอดไม่ว่าจากปฐมบรมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีหรือสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิราวุธราชเจ้าทุกพระองค์ เริ่มตั้งแต่ทรงตามเสด็จฯ พระบรมเชษฐาเมื่อขณะดำรงพระราชนิเวศน์เป็นสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช เพื่อการศาลยุติธรรมถึง ๒ ครั้ง กล่าวคือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลมีพระมหากรุณาธิคุณเสด็จเทียบศาลยุติธรรมในครั้งแรกเมื่อวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ เสด็จเทียบศาลจังหวัดนครปฐม และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๔๘๙ เสด็จเทียบศาลจังหวัดฉะเชิงเทราและในครั้งที่สองนี้เองที่ทั้งสองพระองค์ได้ประทับปลงเสกในการพิจารณาตัดสินคดี

เมื่อเสด็จฯ อังคารจักรวัดนครปฐม

พระสุทธวิภาคนฤพนธ์ (ภูวรา ปิยะพันธ์)

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล และนายสิทธิ สัจกุล ผู้พิพากษารวมทั้ง คร.ปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส เข้าร่วมเสด็จที่ศาลแห่งนี้ในพระราชทานที่ ๘ ได้ประทับปลงเสกในการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่ ๑๖๖๖ คดีนี้ พระสุทธวิภาคนฤพนธ์ กับนายสิทธิ สัจกุล ร่วมเป็นองค์คณะพิจารณา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เมื่อครั้งดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ

ประทับบนบัลลังก์ศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

โดยมีท้าวสุริยธรรมเสด็จ (กระวี ปันพิศกุล)

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา

นำข้าราชการศาลยุติธรรมเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

อาคารศาลาจังหวัดนครปฐมเมื่อครั้งที่ใช้พระที่นั่งอัมรินทร์อุทิศ
ซึ่งตั้งอยู่บริเวณพระราชวังสนามจันทร์ เป็นที่ทำการราชการศาลยุติธรรม
ได้ใช้พระที่นั่งองค์นี้เป็นที่ทำการสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์
สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๘ ศาลากลางจังหวัดนครปฐม
ซึ่งทางแม่จันทรีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ประทับบิ๊กลังก์
เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๔๘๙ ที่มา หนังสือ ๘๙ พระราชพระอุบล พม่า ๒๐๘

บิ๊กลังก์ศาลจังหวัดนครปฐมที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
และพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ประทับในการพิจารณาคดีลักทรัพย์
เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๔๘๙ ปัจจุบันเป็นบิ๊กลังก์ที่ ๔
ของศาลจังหวัดนครปฐม ซึ่งยังคงเก็บรักษาไว้อย่างดี

๑. เสด็จพระราชดำเนินเหยียบกระทรวงยุติธรรมและศาลยุติธรรม

เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๔๘๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเสด็จสวรรคคตกะทันหัน รัฐสภามีมติให้อยู่เฉย
สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดชเสด็จถึงถวัลยราชสมบัติสืบราชสันตติวงศ์ ขณะมีพระชนมายุ ๑๘ พรรษา แต่ด้วยเหตุ
ที่ยังทรงพระเยาว์และพระมีพระราชภาระด้านการศึกษา ดังนั้น เมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๔๘๙ จึงต้องทรงเสด็จฯ กลับประเทศสวิตเซอร์แลนด์
เพื่อทรงศึกษาวิชากฎหมายและวิชาวิทยาศาสตร์แพทยศาสตรบัณฑิตที่มหาวิทยาลัยซอร์บอนน์ จากนั้นจึงเสด็จนิวัติประเทศไทยพร้อมพระคู่หมั้น
เมื่อเดือนมีนาคม ๒๔๙๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสขึ้น ณ วังสระปทุมและโปรดเกล้าฯ ให้ประกอบ
พระราชพิธีบรมราชาภิเษกตามโบราณราชประเพณี เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ เสด็จพระบรมวงศานุวงศ์ จารึกในพระสุพรรณบัฏว่า

“พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร”

พระคุณพหุยาณัณต์ (เบ็นซ์ บีญะญาน) ปลัดกระทรวงยุติธรรมกราบบังคมทูลเบิกตัว
พระราชธิดาจิตรลดาประทีป (วรัช สัตยพัลลภ) ประธานศาลฎีกา เจ้าทูลดองอุฎฐิพรบาท

เมื่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
เสด็จประทับพระราชอาสน์ ซึ่งจัดไว้ด้านทิศตะวันตกแล้ว
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกราบบังคมทูลเชิญเสด็จฯ
เหยียบกระทรวงยุติธรรม

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินถึงศาลฎีกา เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๔๙๕
พระยาสิทธิธรรมประสิทธิ์ กราบบังคมทูลเบิกตัวผู้พิพากษาศาลฎีกาเข้าทูลละอองธุลีพระบาท
ในภาพเบื้องซ้าย คือ พระนิติธารณพิเศษ และศาสตราจารย์ประยูร สุวรรณพร

และในวันนั้นกันเกล้าฯ ของปวงชนชาวไทยได้พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการว่า
“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

เสด็จพระราชดำเนินเหยียบศาลยุติธรรม

ในคราวปี พ.ศ. ๒๔๙๕ อันเป็นระยะเวลาเพียงปีเศษภายหลังพระราชพิธีบรมราชาภิเษกหรืออีกนัยหนึ่งเพียง ๕ ปีเศษ หลังจากทรงรับราชสมบัติ กล่าวคือ ในวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๔๙๕ ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมกระทรวงยุติธรรมและศาลแพ่งศาลอาญาเป็นครั้งแรกในรัชกาล ดังที่เรียกการเสด็จพระราชดำเนินครั้งนั้นว่า “เสด็จพระราชดำเนินเหยียบกระทรวงและศาลยุติธรรม” นับว่าเป็นมหามงคลแก่ศาลยุติธรรมอย่างที่สุดในคราวเสด็จครั้งแรกแห่งรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินถึงกระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๔๙๕ เวลา ๑๐.๑๐ นาฬิกา โดยมีพระนิติธารณพิเศษ (ชูป มัธยมจันทร์) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรับเสด็จพร้อมกราบบังคมทูลขอรับพระราชทานพระบรมราชวโรกาสเบิกพระคุณูปการสู่สมันต์ (ปิ่นทิพย์มณฑาน) ปลัดกระทรวงยุติธรรมเข้าเฝ้าฯ จากนั้นปลัดกระทรวงยุติธรรมเบิกพระยาสิทธิธรรมประสิทธิ์ (วงษ์ ถัดพลี) ประธานศาลฎีกา พระมัญเฑียรวิมลนาท (มัญเฑียร สุมาวงศ์) อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ คณะกรรมการตุลาการ อธิบดีผู้พิพากษาศาลต่าง ๆ ข้าหลวงยุติธรรมทุกภาค คณะผู้พิพากษา ข้าราชการ อัยการ ทนายความและนักกฎหมาย คณะกรรมการนิติบัณฑิตยสภา เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทตามลำดับ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระปรมิโอบในสนุคเยิมศาลฎีกา
และสนุคเยิมศาลอุทธรณ์ ณ ห้องโถงประตูบานพระพุทธรูปวัดมณี เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๔๙๕
ในภาพพระมัญเฑียรวิมลนาท อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

๒. เสด็จพระราชดำเนินเหยียบศาลอาญาและศาลแพ่ง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประทับบัลลังก์ ๑๒ ศาลอาญาพระที่นั่งประธาน
การพิจารณาคดี ในภาพ จากซ้าย พลเอกกำแหงนิลสาร พระนิติกฤตย์ประพันธ์ พระบาทสมเด็จพระ
พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นายวิจิตร อัครวิจิตร ไกรฤกษ์ และหลวงการุณย์นราพร

เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้นำเสด็จพระราชดำเนินลงบันไดสู่ชั้น ๒ ทรงเหยียบศาลอาญา
พระนิติกฤตย์ประพันธ์ (ทองอยู่ นิติกฤตย์ อินสว่าง) อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาพร้อมด้วยผู้พิพากษา เข้าแถวรับเสด็จฯ อยู่ ณ ห้องโถง
แล้วนำเสด็จฯ ขึ้นบัลลังก์ ห้องพิจารณาคดีหมายเลขที่ ๑๒

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับทอดพระเนตรและทรงฟังการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาระหว่างพนักงานอัยการโจทก์
กับ นาย ส. จำเลย เรื่องลักทรัพย์ หรือรับของโจร ผลของคดีคือ จำเลยให้การรับสารภาพ ให้จำคุกจำเลย ๖ เดือน รับสารภาพลดโทษให้
กึ่งหนึ่ง แต่ให้รอลงอาญา โดยมีประชาชนมาคอยเฝ้าชมพระบารมี ในที่นี้นั่งสำหรับประชาชนในห้องพิจารณาคดีแน่นขนัด

เมื่อเสร็จการพิจารณาแล้ว อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญานำเสด็จฯ จากที่ประทับบนบัลลังก์ และทูลเกล้าฯ ถวายสมุดเยี่ยม
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงลงพระปรมาภิไธยในห้องผู้พิพากษา แล้วเสด็จฯ โดยรถยนต์พระที่นั่งผู้ที่ทำการ
ศาลแพ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวง ประธานศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ รองเลขาธิการศาลฯ ที่หน้า
บันไดศาลแพ่ง พร้อมด้วยหลวงจักรภพมนตรีศรีวิสุทธิ (วิสุทธิ ไกรฤกษ์) อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง ท่านรัฐมนตรี เบิกकुณหลวงอธิบดี
ผู้พิพากษาศาลแพ่งเข้าเฝ้าฯ อีกครั้งหนึ่ง

พลเอกจักรภพมนตรีศรีวิสุทธิ
อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง
กราบบังคมทูลเบิกตัวหลวงพิชัยบัณฑิต
และคณะผู้พิพากษาศาลแพ่ง ไบวโรกาสที่
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ทรงเสด็จพระราชดำเนินเหยียบศาลแพ่ง
เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๕

จากนั้นอธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง ได้นำเสด็จพระราชดำเนินเหยียบศาล เชิญขึ้นประทับบนบัลลังก์ห้องพิจารณาคดีหมายเลข ๔ โดยมีหลวงพิชัย (บัณฑิต วิริยพานิช) ตามเสด็จขึ้นนั่งบนบัลลังก์ศาล ทรงร่วมนั่งพิจารณาพิพากษาคดีระหว่างนางวาทเอกพิสิทธิ์ คุงพงษ์ กับพวก โจทก์ กับนางเอก หม่อมหลวงประวาศ ชูสาย กับพวก จำเลย เรื่องละเมิด ผลของคดีคือ จำเลยยินดีใช้ค่าเสียหายเป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท โดยขอให้ส่งไปบำรุงโรงพยาบาลในนามของทั้งโจทก์และจำเลย แต่ไม่ให้ถือเป็นข้อแค้นกันและอีกคดีคือคดีระหว่าง นายเฟรดวิลเลียม บิดเดนเยอร์ โจทก์ นางไคโรเรสไอริน จำเลย เรื่องชื้อยา ศาลได้วินิจฉัยโดยยกข้อกฎหมายระหว่างประเทศมาวินิจฉัยด้วย ให้โจทก์จำเลยหย่าขาดจากกัน โดยศาลบันทึกไว้ทั้งสองเรื่องว่า ได้ทำการพิจารณาพิพากษาเฉพาะพระพักตร์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จฯ ลงจากบัลลังก์ ประทับในห้องอธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง ท่านอธิบดีผู้พิพากษาทูลเกล้าฯ ถวายสมุดเยี่ยมศาล ทรงลงพระปรมาภิไธย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประทับบัลลังก์ที่ ๔ ของศาลแพ่ง ทรงฟังการพิจารณาคดีโดยมีหลวงจักรปรานีศิริศิริสุทธี อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง และหลวงพิชัยบัณฑิต ผู้พิพากษาศาลแพ่งนั่งพิจารณาคดี เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๔๙๕

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงลงพระปรมาภิไธยของศาลแพ่ง เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๔๙๕

๓. เสด็จพระราชดำเนินเปิดศาลคดีเด็กและเยาวชน

เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๔๙๕ ทรงเสด็จฯ เปิดอาคารที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนและสถานพินิจ ซึ่งได้ปรับปรุงอาคารศาลแขวงพระนครใต้และศาลแขวงธนบุรี ตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ เป็นที่ทำการ โดยยืมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ปลัดกระทรวงยุติธรรม ประธานศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากษาศาลคดีเด็กฯ เข้าเฝ้าฯ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเปิดศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

ซึ่งเป็นอาคารเดิมของศาลาภิรมยภักดีตลาดน้อย

เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ.๒๔๙๕ เวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา

อาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนแห่งแรกของประเทศไทย

ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเปิดอาคาร

๔. เสด็จพระราชดำเนินเหยียบศาลหัวเมือง

การเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรในพระราชอาณาเขต นับว่าเป็นพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์สืบเนื่องมาทุกรัชกาล ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อปี ๒๔๙๘ ทรงโปรดให้มีหมายกำหนดการ “เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” เป็นแห่งแรก ทำให้พระองค์ได้สัมผัสใกล้ชิดกับราษฎรเป็นอย่างมาก ได้ทรงเห็นปัญหาของราษฎร อันนำมาซึ่งแนวพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาในเวลาต่อมา ในทางการศาลนั้นทรงมีพระเมตตาเสด็จพระราชดำเนินเหยียบศาล เพื่อเป็นมิ่งขวัญและเป็นสิริมงคลแก่ข้าราชการศาลและผู้พิพากษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในพระปมาภิไธยของพระองค์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชประทับเบื้องหลังศาลจังหวัดเชียงใหม่
เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ จากซ้าย หลวงการฤกษ์นราทร พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นายอินทร์ อุดล

๔.๐ เสด็จพระราชดำเนินเหยียบศาลจังหวัดเชียงใหม่

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๑ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เมื่อคราวเสด็จเยือนราษฎรทางภาคเหนือ ทั้งสองพระองค์ได้เสด็จฯ เหยียบศาลจังหวัดเชียงใหม่เป็นศาลหัวเมืองครั้งแรก เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ในครั้งนั้นได้ประทับเบื้องหลังศาลจังหวัดเชียงใหม่ ทรงฟังการพิจารณาคดีอาญา ข้อหาลักทรัพย์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระปรมาภิไธยในสมุดเยี่ยม
สำนักอธิบดีผู้พิพากษาที่หลวงการฤกษ์นราทร พูกเกล้าฯ อวาช

๔.๒ เสด็จพระราชดำเนินเหยียบศาลในภาคใต้ (จังหวัดสงขลาและปัตตานี)

ในคราวเสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรในภาคใต้ เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทั้งสองพระองค์ได้เสด็จเหยียบศาลจังหวัดสงขลา โดยมีนายพจน์ บุชปาคม อธิบดีผู้พิพากษภาค ๙ นายจำรูญ โชติรัตน์ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดสงขลา คณะผู้พิพากษา ข้าราชการศาล คณะอัยการ คณะนายความ และประชาชนเฝ้ารับเสด็จ เมื่อทรงลงพระปรมาภิไธยในสมุดเยี่ยมศาลแล้ว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงได้ประทับบัลลังก์ศาลจังหวัดสงขลา ทรงฟังการพิจารณาคดีอาญาข้อหารับของโจร

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชประทับบัลลังก์ศาลจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ จากซ้าย นายพจน์ บุชปาคม พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นายจำรูญ โชติรัตน์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานพระราชหัตถเลขาพระปรมาภิไธยแก่นายพจน์ บุชปาคม

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงได้ประทับบัลลังก์ ศาลจังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๐๒ ในภาพ จากซ้าย นายพจน์ บุชปาคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นายชัยประภา นพคุณ และนายพะยัวัน อิบรอฮิม ศรีตุลาการ

ครั้งวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๐๒ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทั้งสองพระองค์ได้เสด็จฯ เที่ยบศาลจังหวัดปัตตานี ณ ที่นั้นมี นายพจน์ บุชปาคม อธิบดีผู้พิพากษาศาล ๔ ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล จังหวัดปัตตานี คณะยุติธรรม ข้าราชการศาล เฝ้ารับเสด็จ ที่ศาลนี้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงได้ประทับ บัลลังก์ศาลจังหวัดปัตตานี ทรงฟังการพิจารณาคดีเยาวชนกฎหมายอิสลาม โดยมีนายพะยัวัน อิบรอฮิม ศรีตุลาการ คณะยุติธรรม นั่งพิจารณาคดีด้วย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จฯ ศาลจังหวัดปัตตานี โดยมี นายพจน์ บุชปาคม อธิบดีผู้พิพากษาศาล ๔ กราบบังคมทูลและกล่าวถวายรายงาน และเบิกตัวนายชัยประภา นพคุณ เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

๕. เสด็จพระราชดำเนินเปิดอาคารศาลแพ่งและศาลฎีกา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเปิดอาคาร
ศาลแพ่งศาลฎีกา

เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๖

โดยมีพลเรือรชนบุญภูมิกร (ประวีต์ ปัตตพงศ์) ประธานศาลฎีกา

จอมพลถนอมศักดิ์ อนุวัตร นายกรัฐมนตรี

และพระอรรคการวิชัยพันธ์ (สิทธิ จุฬานานนท์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ผู้พิพากษาและข้าราชการฝ่ายตุลาการของอุฎติพระบาท

๖. เสด็จพระราชดำเนินเปิดอนุสาวรีย์พระรูปพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์

หลังจากเสด็จ เปิดอาคารที่ทำการศาลแพ่งและศาลฎีกาเพียง ๑ ปี
เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๗ คณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาได้ประชุมพร้อมกัน
และมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
ทรงพระเกียรติคุณและพระปรีชาสามารถรอบรู้ในนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์
สมควรยกย่องเชิดชูดำรงฐานะเป็นเนติบัณฑิตกิตติมศักดิ์ และทูลเกล้าฯ ถวาย
ฉลองพระองค์ครุฑเนติบัณฑิตในโอกาสเดียวกัน และในโอกาสนี้ศาสตราจารย์
สัญญา ธรรมศักดิ์ นายกเนติบัณฑิตยสภากราบบังคมทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระ
ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรม
ราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงกระทำพิธีเปิดอนุสาวรีย์พระรูปพระเจ้า
บรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ หน้ากระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็น
สถานที่ตั้งของพระอนุสาวรีย์แห่งนี้ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ คณะกรรมการ
เนติบัณฑิตยสภาได้มีมติให้จัดสร้างพระรูปขึ้น เพื่อเป็นอนุสรณ์คำนึงถึง
พระเดชพระคุณและผลงานของพระองค์ท่านในราชการบ้านเมืองและ
การศึกษาวิชากฎหมาย เงินทุนในการจัดสร้างทั้งสิ้น ๒๐๖,๕๔๖ บาท
๗๕ สตางค์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ทรงเปิดอนุสาวรีย์พระรูป

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์

เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๐๙

เรียบเรียงโดย...นางสาวทักษพร ทองเพชร

สัปดาห์อิฐฐานแห่งตุลาการในพระปรมาภิไธย

ตลอดระยะเวลายาวนานนับ ๗๐ ปี ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงครองอสุภะสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์ปกครองราชอาณาจักรไทย ได้ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่ด้วยพระอัจฉริยภาพ พระปรีชาสามารถล้ำเลิศ ก่อให้เกิดคุณูปการอันใหญ่หลวงแก่ประเทศไทยเป็นอนันต์ ทรงดำรงอยู่ในคุณธรรมอันประเสริฐ ทรงสืบทอดความเป็นพระมหากษัตริย์ราชिरาชเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ด้วยธรรมในการปกครองแผ่นดิน เปรียบเช่นสมเด็จพระบูรพมหากษัตริย์ราชเจ้าแห่งราชวงศ์จักรีทุกพระองค์ที่ได้ทรงปฏิบัติมาแล้วในอดีต ทรงประพฤติปฏิบัติพระองค์เป็นแบบอย่างแห่งคุณงามความดี เปี่ยมด้วยพระมหากรุณาธิคุณ พระเมตตาคุณ พระปัญญาคุณ และพระวิสุทธิคุณอย่างชัดเจน ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามพระมหากษัตริย์ไทยในระบอบประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญโดยบริสุทธิ์เที่ยงตรง เปรียบเช่นพระราชกรณียกิจในด้านงานศาลยุติธรรม ซึ่งทรงเอาพระราชหฤทัยใส่ในด้านนิติธรรมอันเป็นธรรมนุญแห่งความยุติธรรมของแผ่นดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดไว้ว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะรัฐมนตรีและศาล การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาลซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปโดยยุติธรรม ตามรัฐธรรมนูญ ตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้แต่งตั้งผู้พิพากษาและตุลาการและทรงให้พ้นจากตำแหน่ง ก่อนเข้ารับหน้าที่ ผู้พิพากษาและตุลาการต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ เริ่มมีขึ้นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๗ ซึ่งได้รับการยกย่องว่า เป็นรัฐธรรมนูญที่ดีที่สุดในบั้นหนึ่งของประเทศไทย โดยได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๐๘ วรรคสองว่า

“...ก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก ผู้พิพากษาต้องถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ ด้วยถ้อยคำที่คณะกรรมการตุลาการเป็นผู้กำหนด...”

“ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอถวายสัตย์ปฏิญาณว่า ข้าพระพุทธเจ้าจะรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ และจะปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยปราศจากอคติทั้งปวง เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ประชาชน และความสงบสุขแห่งราชอาณาจักร ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายทุกประการ”

พญา อาณิทร ภักขวิเชียร ประธานองคมนตรี ได้กรุณาอธิบายคำว่า
“พระบรมราชาบาท” และ “พระราชดำรัส” ไว้ว่า

“พระบรมราชาบาท” นั้น เป็นคำสอนซึ่งทรงใคร่ครวญและตระเตรียมไว้ล่วงหน้า
เพื่อพระราชทานแก่นักกฎหมายสาขาต่าง ๆ

ส่วน “พระราชดำรัส” นั้น เป็นคำพูดซึ่งทรงตระเตรียมมาก่อนและทั้งที่พระราชทาน
กระแสนั้นขณะนั้นเองโดยมิได้ทรงตระเตรียมมาก่อน การที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้ผู้พิพากษา
ต้องถวายสัตย์ปฏิญาณด้วยวาจาก่อนเข้ารับหน้าที่นั้น เนื่องมาจากเดิม อำนาจในการตัดสิน
ชี้ความเป็นพระราชาอำนาจของพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระราชทานความเป็นธรรมแก่ราษฎร
แต่เมื่อบ้านเมืองมีความเจริญขึ้นและพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์มีมากขึ้น จึงทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชอำนาจนั้นแก่ศาลเพื่อเป็นการแบ่งเบาพระราชภาระ
ศาลจึงเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดีภายใต้พระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ อันเป็นที่มา
ของการกำหนดให้ผู้พิพากษาต้องเข้าเฝ้าฯ เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระมหากษัตริย์ก่อน
เข้ารับหน้าที่

พระปฐมราชาบาทที่พระราชทานแก่คณะผู้พิพากษาก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๐๑ จึงเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๐๑ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน โดยทรงพระราชทานพระบรมราชาบาท
บางตอน ดังนี้

“คำปฏิญาณที่ได้กล่าวนี้ เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ที่ให้ผู้พิพากษาที่จะออกไปปฏิบัติราชการ
ครั้งแรกได้มีการปฏิญาณตน ตามความจริงนั้น คำปฏิญาณนี้ได้ทำไว้กับตัวตั้งแต่ครั้งแรกที่สำเร็จการศึกษาในวิชาของตัวเอง
ตลอดมาจนถึงคราวนี้ และสมควรที่จะพิจารณาให้ถือว่ามีความสำคัญอย่างไร ถ้าปฏิญาณกันพร่ำเพรื่อก็อาจทำให้คำปฏิญาณ
หม่นหมองลงไป ควรที่จะระสมความดีอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นตำแหน่งใด หรืออยู่ที่ใด โดยเฉพาะผู้พิพากษานั้นชื่อความหรือ
จุดหมายของคำปฏิญาณ การแสดงตนที่จะปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนนั้นมีความสำคัญมาก เพราะเท่ากับเป็น
ความยุติธรรมที่มีอยู่ของตน และถ้าทำงานด้วยเจตนาดีจะเป็นการช่วยเหลือประชาชนได้แท้จริง และสร้างให้บ้านเมือง
มีความเจริญและมีชื่อเสียงได้

ฉะนั้น ควรที่จะพิจารณาอยู่เสมอว่า งานที่มีอยู่สำคัญเพียงใด และงานของผู้พิพากษาจะช่วยให้บ้านเมืองมีความ
มั่นคงอยู่ได้เพียงไหน ในฐานะส่วนตัวผู้มีความรู้ต้องพยายามที่จะขุมขุสุมที่อาศัยความรู้ว่าตนอยู่เสมอ ฉะนั้น ขอให้
พยายามปฏิบัติงานทั้งในด้านที่มีอยู่เป็นส่วนตัวและนอกหน้าที่ให้สมกับที่ได้รับยกย่องเป็นผู้พิพากษา ผู้ที่รักษาความ
ยุติธรรมงานที่ไม่ใช่งาน แต่กว่าถ้าทำแล้วจะมีการตอบแทนอยู่ที่ตัวเอง นับถือตัวเองได้ว่าเป็นผู้ที่สุจริต บริสุทธิ์ เป็นผู้
ขัดเกลาตัวให้ประเสริฐขึ้นไป ให้มีความนับถือตัวเองอย่างแท้จริง ไม่ต้องสงสัยตัวเองเลย”

พระบรมราชาบาท พระราชทานแก่คณะผู้พิพากษา

ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

วันพุธที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๐๑

นอกจากนี้ยังมีพระบรมราโชวาทที่สำคัญหลายองค์ที่พระราชทานแก่ผู้พิพากษา เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจให้ตั้งอยู่บนปณิธานอันแน่วแน่ที่จะบำเพ็ญตนตามพระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้ตรัสถึงคุณลักษณะของผู้พิพากษาสำหรับการปฏิบัติงานที่ดีไว้มากมายหลายประการ ดังนี้

๑. มีความซื่อสัตย์ สุจริต

“คำปฏิญาณนี้สั้น ๆ หนักแน่น กินความลึก การที่จะออกปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เพื่อความยุติธรรมสถิตอยู่ในประเทศ ประชาชนได้รับความผาสุก เพราะทราบว่ามีความยุติธรรมนี้ เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ในการที่ได้กล่าวว่าจะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เที่ยงธรรมปราศจากอคตินี้ ก็เป็นหัวใจสำคัญของงานของผู้พิพากษา ไม่ต้องอธิบายยืดยาว เพราะแต่ละท่านก็ได้ศึกษามา ได้เตรียมจิตใจมา และทราบตระหนักดีแล้วว่า ความยุติธรรมนั้นจะเกิดขึ้นได้ด้วยความยุติธรรม และซื่อสัตย์สุจริต”

พระราชดำรัสในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา
นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้า ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับตำแหน่งหน้าที่
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน
วันศุกร์ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๒๑

๒. ปราศจากอคติ

“พูดแค่นี้ก็คงเข้าใจ และก็คำต่าง ๆ ที่ท่านได้แปลง เคยพูดเสมอว่าอคติ ท่านต้องเข้าใจแล้ว อคติเป็นอะไร ก็ความยุติธรรมนั่นเอง คือ ถ้าเราไม่มีอคติ เราก็ยุติธรรม เพราะว่าเราไม่เอนเอียงในสิ่งที่ไม่ใช่คดี ไปเที่ยวในที่ที่ไม่ควรไป เราจะต้องไม่เอนเอียงในที่ที่ไม่ควรไป สำหรับผู้พิพากษา ก็คือไม่เอนเอียงในที่ที่ไม่ควรไป คนอื่นทั่วไป ประชาชนผู้มีหน้าที่สูง หน้าที่ต่ำทุกคน ต้องไปในที่ที่เหมาะสม หมายความว่าไปที่ที่จะเจริญรุ่งเรืองได้ ฉะนั้น คำต่าง ๆ ที่ท่านได้แปลงก็มีความสำคัญทั้งนั้น”

พระราชดำรัสในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา

นำผู้พิพากษาประจำสำนักงานศาลยุติธรรมเฝ้าฯ เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณ

ก่อนเข้ารับหน้าที่ ณ ศาลาเริง วังไกลกังวล

วันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๔

“ในปัจจุบันนี้ ศาลในประเทศไทยมีหลายศาล ทั้งที่เรียกว่าศาลยุติธรรม และศาลอื่น ๆ ที่จะต้องตัดสินคดี หรือความขัดแย้งในทางอื่น เช่น มีศาลรัฐธรรมนูญ มีศาลปกครอง เป็นต้น ศาลเหล่านั้นก็เป็นศาลเหมือนกัน แต่ท่านก็อาจจำเป็นต้องเกี่ยวข้องด้วยเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ศาลยุติธรรมนี้เป็นศาลที่สำคัญที่สุด เพราะว่าต้องยุติธรรม ต้องให้ความเป็นธรรม ถ้าไม่ทำให้เกิดความยุติธรรมในบ้านเมือง บ้านเมืองก็ไม่มีความสุข ไม่มีความสงบ

ท่านทั้งหลายถือว่าเป็นผู้พิพากษา แต่ว่าจะต้องทำหน้าที่อื่น ๆ ด้วย อย่างเช่น เมื่อไปเป็นผู้พิพากษาศาลในจังหวัดต่าง ๆ เวลาท่านไปอยู่ที่จังหวัดนั้น ๆ ท่านก็ไม่ใช่ว่ามีหน้าที่เพียงขึ้นไปบนบัลลังก์แล้วตัดสินคดีที่จะมี แต่ท่านเป็นผู้ใหญ่ในจังหวัด ท่านเป็นผู้ใหญ่ที่คนจะมองเห็นว่า เป็นคนที่มีความรู้และมีความยุติธรรมนั่นเอง ฉะนั้น หน้าที่ของท่านกว้างขวางมาก สำหรับให้ความยุติธรรมนั้น จะต้องมีความซื่อสัตย์ ความสุจริต ที่ทุกอย่างที่ท่านได้ปฏิญาณมาก็เคยพูดถึงว่าคำปฏิญาณนี้มีความสำคัญมาก เพราะว่าท่านจะต้องปราศจาก “อคติ” ซึ่งเป็นสิ่งที่ยากมาก เพราะว่าคนเรามักอยากจะไปทางที่ไม่ควรไป “คดี” แปลว่า ที่ควรจะไป “อคติ” ไม่ควรไป ขออย่าให้ไปในทางที่ไม่ควรไป ไม่ใช่ทางกายเท่านั้น ต้องทางใจ ทางใจนี้สำคัญที่สุด”

พระราชดำรัสในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา

นำผู้พิพากษาประจำสำนักงานศาลยุติธรรมเฝ้าฯ เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณ

ก่อนเข้ารับหน้าที่ ณ ท้องพระโรงศาลาเริง วังไกลกังวล

วันศุกร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๕

๓. การดำรงตนของผู้พิพากษา

“ที่พูดอย่างนี้ เพราะว่าการพิพากษาเป็นเรื่องของความยุติธรรม เรื่องของการจะทำให้คนในชาติสามารถวางตัวในทางที่ถูก ถ้าทุกคนในชาติวางตัวในทางที่ถูก ไม่มีปัญหา บ้านเมืองจะมีความสงบ มีความเจริญ ไม่เกิดปัญหาใด ๆ แต่คนเราก็มีความผิดอยู่เสมอ ถ้ามีความผิดก็ต้องตักเตือน และอาจจะต้องลงโทษ การตักเตือน การให้ลงโทษ สำหรับท่านที่ปฏิบัติอยู่ในศาล นอกศาล ดูท่าทางเหมือนว่าผู้พิพากษานั้นไม่มีหน้าที่ที่จะไปทำงานอะไร แต่สองอย่างแยกกันไม่ได้ งานในศาลก็ต้องประสาธความยุติธรรม นอกศาล โดยที่ท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ คนเขาจะยกย่อง คนเขาจะมองว่าเป็นคนที่มีความสามารถ เขาจะต้องมาปรึกษา จะต้องมาถามว่า จะปฏิบัติตัวอย่างไร อันนี้จะต้องตอบเขา ถ้าบอกว่าเราเป็นผู้พิพากษา นอกศาลเป็นคนธรรมดาจริง เป็นคนธรรมดาแต่ท่านเป็นคนธรรมดาที่มีคุณภาพ เมื่อเป็นคนธรรมดาที่มีคุณภาพ จึงเป็นคนพิเศษ เป็นคนที่ไม่ธรรมดา และเป็นທີ່พึ่งของคนธรรมดา ฉะนั้น ท่านมีหน้าที่สองส่วน ส่วนหนึ่งในศาลเป็นไปตามกติกาสถาบันการยุติธรรมและนอกศาลเป็นเรื่องของผู้ที่มีความรู้ และผู้ที่ให้คำปรึกษาได้ ฉะนั้น การที่ท่านจะไปอยู่ที่ไหนในประเทศ เราเชื่อว่าจะไปในที่ต่าง ๆ อาจจะห่างไกลจากส่วนกลาง ท่านจึงยิ่งความรับผิดชอบมาก แต่ว่าถ้าทำตามความรับผิดชอบที่มีแล้ว ท่านจะเป็นคนที่ช่วยประเทศชาติให้อยู่เย็นเป็นสุขได้จริง ๆ”

พระราชดำรัสในโอกาสที่ประธานศาลฎีกานำผู้พิพากษา
ประจำสำนักงานศาลยุติธรรมเฝ้าฯ เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณ
ก่อนเข้ารับหน้าที่ ณ ศาลาเริง วังไกลกังวล
วันพุธที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๔๔

๔. มีความมุ่งมั่นตั้งใจจริง

“ท่านได้แปลงคำปฏิญาณด้วยความเข้มแข็ง ก็เข้าใจว่าท่านตั้งใจที่จะทำตามคำพูดที่แปลงออกมา นี้ที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับข้าพเจ้าคือ ท่านได้บอกว่าจะปฏิบัติในพระปรมาภิไธย หมายความว่า ข้าพเจ้าได้เห็นท่านทั้งหลายปฏิบัติดีชอบจริง ๆ ก็สบายใจ แต่ว่ากังวลสักว่าท่านจะทำอะไรที่ไม่ถูกต้อง ข้าพเจ้าเดือดร้อน ที่เดือดร้อนเพราะว่าเมื่อปฏิบัติอะไรในพระปรมาภิไธย พุคง่าย ๆ ในนามของพระเจ้าอยู่หัว ถ้าทำอะไรที่มีดีมีชอบ พระเจ้าอยู่หัวก็เป็นคนที่ทำดีมีชอบ ฉะนั้น จะต้องขอคำยืนยันอย่างหนักแน่นว่าให้ทำตามคำปฏิญาณ เพราะว่าจะทำให้ข้าพเจ้าเองในส่วนตัวและในหน้าที่เดือดร้อน แล้วก็ถ้าข้าพเจ้าเดือดร้อน ก็คงทำให้คนอื่นเดือดร้อนเหมือนกัน ก็ทำให้ประชาชนไม่ได้รับความยุติธรรม ฉะนั้น ท่านจะต้องพยายามที่จะปฏิบัติตามคำปฏิญาณนี้อย่างเคร่งครัด มิใช่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเท่านั้นเอง แต่ด้วยความรู้ที่ท่านได้ชวนชาวมา จนกระทั่งได้รับการแต่งตั้งเป็นผู้พิพากษา ผู้พิพากษานั้นมีอำนาจที่จะตัดสินอะไร ก็นับว่าเป็นคนที่สำคัญสำหรับประชาชน ทั้งคนที่จะรับบริการของท่าน”

พระราชดำรัส ในโอกาสที่ประธานศาลฎีกา

นำผู้พิพากษาประจำสำนักงานศาลยุติธรรมเฝ้าฯ เพื่อถวายสัตย์ปฏิญาณ

ก่อนเข้ารับหน้าที่ ณ ท้องพระโรงศาลแจ้ง วังไกลกังวล

วันพุธที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖

เรียบเรียงโดย...นางสาวทักษพร ทองเพชร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๕๙ (ทรงงาน ทรงธรรม)

๒ น้อมรำลึกและแสดงความอาลัย

พิธีน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณและถวายความอาลัย
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เมื่อวันอังคารที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องโถง ชั้น ๒ อาคารราชบุรีดิเรกฤทธิ์ สำนักงานศาลฎีกา ได้จัดพิธีน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณและถวายความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมี นายวิมล ตั้งสุวรรณ ประธานศาลฎีกา เป็นประธานในพิธี พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พนักงานราชการ ลูกจ้างในศาลฎีกา และผู้เข้าร่วมพิธีเป็นจำนวนมาก ประธานศาลฎีกาถวายเครื่องราชสักการะต่อหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช กล่าวคำรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณและถวายความอาลัย ต่อมาประธานศาลฎีกา ผู้บริหาร ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พนักงานราชการ ลูกจ้างในศาลฎีกา และผู้เข้าร่วมพิธียืนสงบนิ่งเป็นเวลานาน ๙ นาที และได้ลงนามในสมุดลงนามถวายความอาลัย ทั้งนี้ ศาลฎีกาได้จัดสถานที่เพื่อการลงนามถวายความอาลัยไว้ในบริเวณดังกล่าวด้วย

หลังพิธีด้วยความอาลัยแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชแล้ว ท่านประธานศาลฎีกาได้ให้สัมภาษณ์แก่ผู้สื่อข่าวช่อง ๙ ถึงพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ทรงมีต่อศาลยุติธรรม ท่านประธานศาลฎีกาได้ตอบคำถามที่ผู้สื่อข่าวได้สอบถามเกี่ยวกับการทำงานของผู้พิพากษาว่าต้องถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนว่า สมัยโบราณพระมหากษัตริย์ทรงดูแลทุกข์สุขของราษฎรและทรงหัดเสียดสีความที่เกินขึ้นด้วยพระองค์เอง ต่อมาเมื่อคดีความมากขึ้นเรื่อย ๆ พระมหากษัตริย์จึงทรงพระราชทานอำนาจในการพิจารณาพิพากษาแก่ผู้พิพากษาของศาลยุติธรรม ผู้พิพากษาจึงเป็นผู้ตัดสินคดีความแทนพระองค์ เมื่อเป็นเช่นนั้น ผู้พิพากษาก่อนปฏิบัติหน้าที่ได้จึงต้องมีการถวายสัตย์ปฏิญาณต่อพระองค์เสียก่อนว่า จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตปราศจากอคติ ซึ่งศาลยุติธรรมตระหนักถึงภาระหน้าที่นี้เป็นอย่างดี โดยพยายามลดข้อถกเถียงการทำงานของพิพากษาให้เป็นไปตามที่ถวายสัตย์ปฏิญาณไว้ ซึ่งท่านประธานศาลฎีกาได้เน้นถึงพระราชดำริของพระองค์ที่เน้นย้ำต่อนักกฎหมายเสมอว่า กฎหมายไม่ใช่ความยุติธรรมแต่กฎหมายเป็นเครื่องมือของศาลที่จะประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมให้แก่ประชาชน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเคยเสด็จเยี่ยมศาลหลายครั้ง ครั้งแรกเสด็จอย่างไม่เป็นทางการพร้อมกันเกล้าฯ รัชกาลที่ ๘ ที่ศาลจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๔๘๙ เสด็จเป็นทางการที่ศาลจังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๔๘๙ และร่วมในการพิจารณาคดี และเสด็จเยี่ยมศาลอาญาและศาลแพ่ง เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๔๙๕ และทรงเสด็จประทับบัลลังก์พิจารณาพิพากษาคดีด้วยพระองค์เองที่ศาลอาญา ถือเป็นพระราชอำนาจ ๑ ใน ๓ อำนาจของพระองค์ นอกจากอำนาจนิติบัญญัติผ่านทางสภาผู้แทนราษฎร อำนาจบริหารผ่านทางคณะรัฐมนตรี และอำนาจตุลาการผ่านทางผู้พิพากษา ในการถวายสัตย์ปฏิญาณ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๐ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสต่อผู้พิพากษาที่เข้าถวายสัตย์ปฏิญาณตอนหนึ่งว่า

“...การที่ท่านทั้งหลายได้เปล่งคำปฏิญาณของผู้พิพากษาที่จะเข้ารับหน้าที่นับว่ามีความสำคัญอย่างมากสำคัญอยู่อย่างส่วนตัวของข้าพเจ้าคือ ท่านได้เปล่งคำปฏิญาณว่า จะทำหน้าที่ในพระปรมาภิไธย ก็หมายความว่าถ้าท่านทำหน้าที่ที่ดีก็เป็นอันว่าข้าพเจ้าได้หน้าว่า ท่านทำในสิ่งที่ที่ดีที่ชอบและเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ความหมายนี้ที่บอกว่าเป็นส่วนตัวของข้าพเจ้า เพราะว่าถ้าท่านทำดีข้าพเจ้าก็ได้น้ำ ถ้าท่านทำไม่ถูกต้องข้าพเจ้าก็เสียหน้า จึงหวังว่าท่านจะพยายามทำได้ดีที่สุด...”

เรียบเรียงโดย...นางสาวพรประภา ทรงฤกษ์

จุลสารศาลฎีกาฉบับพิเศษ ๒๕๕๙ (ทรงงาน ทรงธรรม)

๒ น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณ

ศาลฎีกาจัดพิธีบำเพ็ญกุศลปัณรสมวาร เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ ที่โถงกลางชั้น ๒ ศาลฎีกา อาคารราชปรีดิเรกฤทธิ (อาคาร เอ) ศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ นายวีระพล ตั้งสุวรรณ ประธานศาลฎีกา เป็นประธานนำคณะรองประธานศาลฎีกา ประธานแผนกคดีในศาลฎีกา พร้อมคณะผู้พิพากษาศาลฎีกาและข้าราชการศาลยุติธรรมในศาลฎีกา ประมาณ ๔๕๐ คน ร่วมพิธีบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสบำเพ็ญพระราชกุศลปัณรสมวาร (๑๕ วัน) โดยนิมนต์พระสงฆ์ ๑๐ รูป สวดพระพุทธมนต์ จากนั้นประธานศาลฎีกาพร้อมด้วยคณะผู้บริหารร่วมถวายภัตตาหารและทอดผ้าไตร และกราบหน้าเครื่องนมัสการ พร้อมถวายบังคมเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์

โดยหลังจากเสร็จพิธีบำเพ็ญกุศลอุทิศถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชแล้ว ได้มีพิธีเปิดงานน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช “ทรงงาน ทรงธรรม” พิธีเริ่มจากการฉายวีดิทัศน์พระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช หลังจากนั้นประธานศาลฎีกา ผู้บริหาร ข้าราชการฝ่ายตุลาการ และผู้ร่วมงานได้เข้าชมพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจทางการศาลและพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่ผู้พิพากษาที่เฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่ตั้งแต่ครั้งแรก ทั้งนี้ได้เปิดให้เข้าชมงานและจัดสมุดไว้ห้องนามถวายความอาลัย ที่โถงโถงกลางชั้น ๒ ศาลฎีกาด้วย

พ่อบอกว่า...

การสร้างสรรค์ตนเอง

การสร้างบ้านเมืองก็ตาม

มิใช่สร้างในวันเดียว

ต้องใช้เวลา ความเพียร

พ่อบอกให้อดทน...

อดทน...

และไม่ย่อท้อในการทำดี

คำสอนพ่อ